

Remissvar
Ju2018/04195/L5
Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Stockholm 27 maj 2019

Remissvar: Ökat skydd mot hedersrelaterad brottslighet SOU 2018:69

Akademikerförbundet SSR har via Saco getts möjlighet att yttra sig över rubricerat betänkande.

Sammanfattning av betänkandet:

Utredningen konstaterar att begreppet hedersrelaterat våld och förtryck numera är tydligt etablerat. Det kan generellt beskrivas som så kallade hedersnormer vilka bygger på starka patriarkala och heteronormativa föreställningar där individens intresse anses underordnat familjens. Tvångsäktenskap, barnäktenskap och könsstympning är olika uttryck för det hedersrelaterade våldet och förtrycket. Utredningen föreslår att barnäktenskap bör kriminaliseras och att straff i första hand ska drabba den som bär det huvudsakliga ansvaret för att ett barn ingår äktenskap. Även andra personer som tillåter att ett barn gifter sig ska kunna straffas. Att barnet samtycker till att gifta sig föreslås inte ha någon betydelse. Ofta sker själva giftermålet utomlands där svenska myndigheter har små möjligheter att hjälpa barnet. Utredningen vill därför införa möjligheten att fatta beslut om ett utreseförbud för barn enligt LVU. Utredningen föreslår också att en särskild straffskärpningsgrund för brott med hedersmotiv bör införas. Syftet är att det inte ska något tvivel om att hedersmotiv ska ha betydelse när straffvärdet bedöms. Utredningen bedömer att skolan och hälso- och sjukvården fyller en viktig roll i att fånga upp information om att någon riskerar att utsättas för hedersrelaterat våld och förtryck. Deras samverkan med relevanta aktörer behöver förbättras. Det finns även behov av förbättrad samverkan mellan socialtjänsten och utrikesförvaltningen när det gäller personer som befinner sig utomlands för att giftas bort eller könsstympas.

Akademikerförbundet SSR:s kommentarer:

Akademikerförbundet SSR har många medlemmar som arbetar med att motverka hedersvåld och förtryck inom skolans elevhälsa, hälso- och sjukvården, socialtjänsten och i det civila samhället. Hedersrelaterat våld och förtryck är ett resultat av kvinnors underordning världen över som i vissa samhällen tar sig uttryck i en kontroll av kvinnor och mäns sexualitet och livsföring i övrigt. Det är oerhört viktigt att svensk lagstiftning försvarar alla människors självbestämmande, mänskliga rättigheter och särskilt barns rättigheter enligt barnkonventionen. Inget barn ska kunna ingå äktenskap eller betraktas som gift i Sverige. Ansvaret för att så inte sker ligger på vårdnadshavarna. [Akademikerförbundet SSR tillstyrker därför en kriminalisering av barnäktenskap.](#)

När det gäller införandet av en särskild straffskärpningsgrund för brott med hedersmotiv så argumenterar utredning främst att det skulle vara ett pedagogiskt sätt för att få polis, åklagare och domstolar att bli bättre på att uppmärksamma hedersproblematik. Samtidigt skriver utredningen också att strängare straff inte har någon direkt brottspreventiv verkan men att det skickar en tydlig signal att hedersmotiverad brottslighet inte accepteras av

Akademikerförbundet SSR
Box 128 00, 112 96 Stockholm
08-617 44 00
kansli@akademssr.se
www.akademssr.se

SSR Direkt
Frågor om anställning och arbetsliv
08-617 44 71
ssrdirekt@akademssr.se

Medlemsservice
Frågor om medlemskap och avgifter
08-617 44 70
medlem@akademssr.se

samhället. Akademikerförbundet SSR anser att en särskild straffskärpningsgrund kan fylla en viktig funktion i att tydliggöra och prioritera brott med hedersmotiv. Förbundet tillstyrker därför införandet av detta med formuleringen att det ses om en försvårande omständighet om ett motiv för brottet varit att bevara eller återupprätta en persons eller familjs, släkts eller annan liknande grupps anseende utifrån en föreställning om heder.

Utredningen visar tydligt på svårigheterna för svenska myndigheter att ingripa när ett barn riskeras att föras ut ur landet för att giftas bort eller könsstympas. Akademikerförbundet SSR håller med utredningen om att socialtjänsten behöver en möjlighet att kunna förhindra att barn förs ut ur Sverige i dessa syften. Förbundet tillstyrker därför förslaget om att inskränka ett barns rätt att lämna Sverige om det finns risk för att barnet förs utomlands för att könsstympas eller ingå äktenskap. Skälen för inskränkningen skulle också behöva utökas till att också omfatta barn som riskerar att skickas på uppfostringsanstalter i utlandet. Regeringen bör också överväga om det är lämpligt att lagförslaget läggs in i LVU med tanke på att skäl för vård, eller att barnet tidigare varit i behov av vård enligt LVU inte ska vara ett krav för att besluta om en inskränkning.

Heike Erkers
Förbundsordförande

Josefine Johansson
Professionsstrateg